

Sygn. akt III KK 631/22

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 24 stycznia 2023 r.,

sprawy **D. N.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 20 maja 2022 r., sygn. akt II AKa 92/22,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 3 grudnia 2021 r., sygn. akt VI K 110/18,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

2. zwolnić skazanego D. N. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

D. N. został oskarżony o to, że:

„I. w okresie od 11 do 18 kwietnia 2017 r. w K., działając wspólnie i w porozumieniu z do chwili obecnej nieustalonymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez wprowadzenie w błąd co do zamiaru wywiązania się z usługi transportu 20.467 kg (20,467 t) truskawek oraz firmy zlecającej zakup towaru – E. z siedzibą na Litwie i osoby zlecającej transport - firmy U. posługując się uprzednio podrobionym dokumentem CMR oraz pieczętką firmy U., doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem firmę C. z siedzibą w Grecji na kwotę 50

tys. Euro, tj. 212.000 zł, co stanowi mienie znacznej wartości, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności, będąc uprzednio skazanym za umyślne przestępstwo podobne, tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

II. w okresie od 30 marca 2017 r. do nieustalonego dnia kwietnia 2017 r. w nieustalonym miejscu, działając wspólnie i w porozumieniu z do chwili obecnej nieustalonymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez wprowadzenie w błąd co do zamiaru wywiązania się z usługi transportu napojów na paletach na trasie Niemcy-W. oraz firmy zlecającej zakup towaru – Y., z siedzibą na Litwie i osoby zlecającej transport firmy – U., posługując się uprzednio podrobionym zleceniem transportowym z dnia 30.03.2017 r. nr [...] oraz wykorzystując do tego celu firmę M. z siedzibą w M., usiłował doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 730 Euro, tj. 3 080,60 zł firmę L. z siedzibą w Niemczech, lecz zamierzonego celu nie osiągnął, z uwagi na fakt, iż firma L. nie wydała towaru firmie „S.”, której M. R. zleciła transport towaru, z uwagi na zastrzeżenia co do naczepy samochodu, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności, będąc uprzednio skazanym za umyślne przestępstwo podobne, tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

III. w okresie od nieustalonego dnia, nie później niż 14 marca 2018 r. w W. przywłaszczył kartę płatniczą Banku nr [...] wydaną na dane firmy L. sp. z o.o. Ł. S., tj. o przestępstwo z art. 275 § 1 k.k.,

IV. w okresie od nieustalonego dnia, nie później niż 14 marca 2018 r. w W. przywłaszczył kartę płatniczą Banku nr [...] wydaną na nazwisko Ł. S., tj. o przestępstwo z art. 275 § 1 k.k.”.

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 3 grudnia 2021 r., sygn. akt VI K 110/18:

I. orzekając w zakresie zarzutów I i II aktu oskarżenia, uznał D. N. „za winnego tego, że w okresie od 30 marca do końca kwietnia 2017 r. w K. oraz w nieustalonym miejscu wspólnie i w porozumieniu z dotychczas nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu i z wykorzystaniem takiej samej sposobności oraz w ciągu 5 lat po odbyciu w okresie od 17.08.2012 r. do 22.07.2014 r. co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, będąc skazanym za umyślne przestępstwo podobne z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i inne, wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia z dnia 15 maja 2007 r. sygn. akt V K 901/06, dopuścił się przestępstw opisanych we wskazanych wyżej zarzutach aktu oskarżenia, czym wyczerpał ustawowe znamiona przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na mocy art. 294 § 1 k.k. i art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i w zw. z art. 91 § 1 k.k.” wymierzył mu jedną karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz jedną karę grzywny w rozmiarze 70 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki grzywny na kwotę 20 zł,

II. orzekając w zakresie zarzutów III i IV aktu oskarżenia, uznał D. N. za winnego tego, że „w okresie od nieustalonego dnia, nie później niż 14 marca 2018 r. w W., w krótkich odstępach czasu i z wykorzystaniem takiej samej sposobności, dopuścił się przestępstw opisanych we wskazanych wyżej zarzutach aktu oskarżenia, czym wyczerpał ustawowe znamiona przestępstw z art. 275 § 1 k.k.” i za to na mocy art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu jedną karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

III. na mocy art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 91 § 2 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego w punktach I i II wyroku kary pozbawienia wolności i orzekł karę łączną roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Zaskarżając w całości wyrok Sądu Okręgowego na niekorzyść D. N., prokurator we wniesionej apelacji, powołując się na przepis art. 438 pkt 4 k.p.k., zarzucił „niesłuszne niezastosowanie wobec oskarżonego D. N. środka kompensacyjnego w postaci obowiązku naprawienia szkody w następstwie nie

uwzględnienia okoliczności popełnienia czynu zabronionego w postaci wyrządzenia szkody majątkowej w mieniu pokrzywdzonego, co ostatecznie doprowadziło do niesłusznego odstąpienia od orzeczenia środka kompensacyjnego” i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego obowiązku naprawienia całości szkody na rzecz pokrzywdzonego C. w kwocie 212.000 złotych.

Apelację wniósł także obrońca oskarżonego, który zaskarżając wyrok w całości, w oparciu o przepis art. 438 pkt. 2, 3 i 4 k.p.k. zarzucił:

„1/ błąd w ustaleniach faktycznych,

2/ naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik postępowania, a przede wszystkim:

a) art. 4 k.p.k. - przez nieuwzględnienie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego,

b) art. 5 § 2 k.p.k. - przez pominięcie rozstrzygnięcia na korzyść oskarżonego nie dających się usunąć wątpliwości,

c) art. 7 k.p.k. - przez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów,

d) art. 410 k.p.k. - przez nieuwzględnienie całokształtu zebranych w sprawie dowodów,

e) art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k. - przez nieustosunkowanie się do wyjaśnień oskarżonego,

f) rażącą niewspółmierność wymierzonej kary.”

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego postępowania.

Na wypadek nieuwzględnienia podniesionych zarzutów wniósł o złagodzenie wymierzonej oskarżonemu kary.

Odrębnym pismem, odpowiadając na apelację prokuratora, obrońca D. N. wniósł o jej nieuwzględnienie.

Po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego Sąd Apelacyjny w Krakowie, wyrokiem z dnia 20 maja 2022 r., sygn. akt II AKa 92/22, zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że:

1. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. uniewinnił D. N. od zarzutów popełnienia czynów opisanych w pkt III i IV aktu oskarżenia;
 2. uchylił pkt III wyroku;
 3. na mocy art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia w całości szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym w pkt I aktu oskarżenia, poprzez zapłatę na rzecz C. z siedzibą w Grecji kwoty 212.000 złotych,
- II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Wyrok Sądu odwoławczego w pkt I. 2 i 3 oraz pkt II – „w zakresie winy i kar zaskarżył kasacją obrońca skazanego zarzucając:

„1/ rażące naruszenie przepisu art. 433 k.p.k. - poprzez nierozpoznanie przez Sąd II instancji sprawy w granicach zarzutów wynikających ze wskazanych w apelacji przepisów - co miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia,

2/ rażące naruszenie art. 53 k.k.- przez nieuwzględnienie zawartych tam dyrektyw, mające istotny wpływ na treść orzeczenia w zakresie wymiaru kary.”

W następstwie tych zarzutów skarżący wniósł o uniewinnienie skazanego od zarzutów zawartych w pkt. I i II ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Odpowiadając pisemnie na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego D. N. kasacja jest oczywiście bezzasadna, co umożliwiło jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Analiza zarzutów kasacyjnych nieodparcie prowadzi do stwierdzenia, że skarżący sprowadza nadzwyczajny środek zaskarżenia, jakim jest kasacja od

prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie, do rangi kolejnego środka odwoławczego, kwestionującego w istocie ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji (niezasadne przyjęcie działania D. N. wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, wadliwy sposób uzyskiwania wyjaśnień od wymienionego, czy niezasadne oparcie się na opinii biegłego z zakresu informatyki), a zaaprobowane przez Sąd odwoławczy. Przypomnieć w związku z tym należy, iż kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a powody jej wniesienia określa przepis art. 523 k.p.k., z treści którego wynika, że wzruszenie prawomocnego orzeczenia w jej drodze możliwe jest jedynie w wypadku stwierdzenia rażącego naruszenia prawa materialnego lub procesowego, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Sąd Apelacyjny w Krakowie rozpoznał sprawę w granicach podniesionych zarzutów, uwzględnił częściowo zarzuty obrońcy i uniewinnił skazanego D. N. od popełnienia czynów opisanych w pkt III i IV aktu oskarżenia, jednocześnie uzasadniając dlaczego za niezasadną uznał jego apelację w zakresie w jakim zarzucała ona wadliwe przypisanie skazanemu przestępstw opisanych w pkt I i II aktu oskarżenia. Z lektury uzasadnienia kasacji wynika, że obrońca na podstawie własnej oceny dowodów domaga się *de facto* kontroli poprawności dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, nie wykazując, na czym miałyby polegać rażące naruszenia prawa, co mogłoby mieć wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji na treść orzeczenia. Sąd Najwyższy niejednokrotnie podkreślał, iż orzekając w trybie kasacji, nie jest władny dokonywać ponownej oceny dowodów i na podstawie własnej oceny kontrolować dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych. Kontroli podlegają nie same ustalenia faktyczne, ale sposób ich dokonania, a w tym zakresie zarzut obrońcy skazanego jest niezasadny.

Warto zwrócić uwagę, że zawartość uzasadnienia orzeczenia sądu odwoławczego limitowana jest argumentacją zawartą w motywacyjnej części wyroku sądu pierwszej instancji oraz zarzutami i uzasadnieniem apelacji. Kierując się powyższym stwierdzić wypada, że Sąd Apelacyjny odniósł się do zarzutów apelacyjnych ze starannością, na jaką zasługiwały. Uznając zasadność podnoszenia zarzutu zaniechania przez Sąd Okręgowy odniesienia się do

wyjaśnień skazanego, Sąd Apelacyjny dokonał samodzielnej oceny tego dowodu, czemu dał wyraz w uzasadnieniu swojego wyroku. Twierdzenie skarżącego, że była to tylko próba takiej oceny jest całkowicie nie trafne i ignoruje wywody zawarte na stronach 6 – 7 uzasadnienia. Równie nie trafne jest wskazywanie, że nie rozpoznano zarzutu związanego z obrazą art. 5 § 2 k.p.k. zwłaszcza w sytuacji, gdy żaden z Sądów nie formułował niedających się usunąć wątpliwości, jak wymaga wskazany przepis. W uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego słusznie przyjęto również, że „Fakt ujawnienia śladów plików z danymi firmy transportowej, został potwierdzony opinią biegłego, której pełności, rzetelności i jasności apelujący skutecznie nie podważył”. Przytoczony fragment wiązał się ze zdawkowym stwierdzeniem, zawartym w uzasadnieniu apelacji, że „Wyjątek stanowi ekspertyza biegłego P. R., która została zakwestionowana zarówno poprzez pisemne zarzuty oskarżonego, jak i pytania na rozprawie. Istota zarzutów dotyczyła m.in. braku wszechstronnego wyjaśnienia przez biegłego związku pliku zawierającego dane firmy K. B. z rzekomą przestępczą działalnością oskarżonego”. Wskazany wcześniej sposób odniesienia się do argumentacji obrońcy uznać należało za odpowiedni, jeśli zważyć na przebieg postępowania dowodowego przed Sądem pierwszej instancji. Na k – 821 akt sprawy znajduje się pismo procesowe obrońcy skazanego zawierające zarzuty dotyczące opinii biegłego P. R., sporządzone w związku z przewidywanym przesłuchaniem biegłego na rozprawie głównej. Czynność ta odbyła się w dniu 23 grudnia 2020 r. (k – 829 – 831). Z protokołu rozprawy wynika, że biegły odnosił się do kwestii zawartych w piśmie obrońcy, a nadto odpowiadał na pytania tego ostatniego w zakresie istotnym z punktu widzenia odpowiedzialności skazanego. Twierdzenie zatem, że w omawianym zakresie doszło na etapie postępowania odwoławczego do rażącej obrazy prawa procesowego jest oczywiście nie trafne. Dodatkowo należy zauważyć, że skarżący nie wykazuje wad w ocenie tego dowodu oraz wpływu, i to istotnego, na treść skarżonego kasacją wyroku

W kategorii nieporozumienia należy traktować zarzuty rażącego naruszenia art. 53 k.k. Przepis ten, określający ogólne dyrektywy wymiaru kary objęte sferą swobodnego uznania sędziowskiego, nie ma charakteru normy stanowczej (zawierającej nakaz lub zakaz określonego zachowania), zatem jego obraza nie

może być uwzględniona, a podważenie przyjętych na podstawie tych przepisów ocen sądu możliwe jest tylko w ramach zarzutu rażącej niewspółmierności kary (np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 30 maja 2017 r., II KK 155/17, LEX nr 2298293; z dnia z 28 maja 2015 r., II KK 126/15, LEX nr 1786791; z dnia 4 lutego 2015 r., V KK 331/14, LEX nr 1640273), ten zaś w kasacji nie jest dopuszczalny.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak na wstępie.